

MỤC LỤC

MỤC LỤC	1
LỜI GIỚI THIỆU.....	2
TỔNG QUAN DỰ ÁN RENEW	3
Sự cần thiết của mô hình mới	3
Sứ mệnh của RENEW	4
Quá trình hình thành và phát triển dự án.....	4
LOẠI BỎ MỐI NGUY HIỂM – RÀ PHÁ BOM Mìn VẬT NỔ.....	6
GIAO DỤC RỦI RO, MẠNG LƯỚI CỘNG ĐỒNG: BẢO ĐẢM AN TOÀN CHO NGƯỜI DÂN ..	8
KHÔI PHỤC HY VỌNG THÔNG QUA PHỤC HỒI VÀ TẠO CƠ HỘI PHÁT TRIỂN.....	10
Tạo thu nhập.....	10
Sứ mệnh của Năm.....	10
Nâng cao năng lực y tế	11
Cung cấp chân tay giả cho người khuyết tật.....	11
Hỗ trợ phẫu thuật.....	12
Hỗ trợ trường y tế và nghiên cứu.....	12
PHÁT TRIỂN CỘNG ĐỒNG SAU KHI RÀ PHÁ	14
CƠ SỞ DỮ LIỆU HỖ TRỢ ĐIỀU PHỐI VÀ LẬP KẾ HOẠCH CHIẾN LƯỢC.....	15
TRUNG TÂM TRƯNG BÀY HOẠT ĐỘNG BOM Mìn NHÂN ĐẠO QUẢNG TRỊ.....	16
NGÂN SÁCH GIẢI NGÂN VÀ PHÂN BỐ GIAI ĐOẠN 2001-2011	17
TƯƠNG LAI.....	18

LỜI GIỚI THIỆU

Chúng tôi vui mừng giới thiệu Báo cáo tổng kết 10 năm hoạt động bom mìn nhân đạo của Dự án RENEW tại tỉnh Quảng Trị - 10 năm nỗ lực đem lại sự an toàn cho tính mạng người dân, giảm thiểu tai nạn và thương vong gây ra bởi bom mìn, vật nổ còn sót lại sau chiến tranh, chung tay xây dựng một tương lai tốt đẹp hơn cho cộng đồng.

Được sự phê duyệt của Thủ tướng Chính phủ năm 2001, Dự án RENEW - “Phục hồi Môi trường và Khắc phục hậu quả chiến tranh” - Chương trình hợp tác giữa Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Trị với các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ nước ngoài được thí điểm triển khai với phương thức, cách tiếp cận mới, nhằm đáp ứng hiệu quả hơn những thách thức nhân đạo của vấn đề bom mìn sau chiến tranh tại tỉnh Quảng Trị.

Mô hình lồng ghép toàn diện của Dự án RENEW đã nhận được sự đóng góp từ nhiều nguồn lực khác nhau đến từ các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong nước và quốc tế. Cho đến nay, các đối tác nước ngoài của dự án bao gồm Quỹ Tưởng niệm cựu chiến binh Mỹ tại Việt Nam (VVMF), Quỹ Viện trợ Nhân dân Nauy (NPA), Viện Humpty Dumpty (HDI), Tổ chức nhân đạo Golden West (GWHF), Trung tâm nguồn lực nạn nhân bom mìn Tromsø (TMC), Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc. Dự án đã nhận được sự tài trợ từ Bộ Ngoại giao Na Uy, Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ và Bộ Ngoại giao Đài Loan. Ngoài ra, dự án còn nhận được sự đóng góp, hỗ trợ của nhiều tổ chức, công ty và cá nhân đến từ nhiều nước trên thế giới.

Từ một mô hình thí điểm ban đầu, trong 10 năm qua, Dự án RENEW đã có những bước phát triển vượt bậc, đạt được nhiều thành tựu đáng kể trong lĩnh vực khắc phục hậu quả bom mìn sau chiến tranh, đáp ứng hiệu quả nhu cầu xóa đói giảm nghèo, phát triển KTXH của tỉnh Quảng Trị và trở thành một hình mẫu dự án hành động bom mìn nhân đạo được các cơ quan trung ương, địa phương và cộng đồng quốc tế đánh giá cao.

Nhân dịp này, chúng tôi xin trân trọng cảm ơn Chính phủ, các bộ ngành TW đã dành nhiều quan tâm và hỗ trợ đối với dự án. Cảm ơn sự chỉ đạo của UBND tỉnh Quảng Trị, sự phối hợp của các Sở, ban ngành, địa phương trong tỉnh, sự ủng hộ của nhân dân trong vùng dự án, đặc biệt cảm ơn sự hỗ trợ, giúp đỡ của các nhà tài trợ đã dành cho dự án trong suốt 10 năm qua. Cảm ơn các tổ chức NPA, HDI và TMC về sự cam kết tiếp tục hỗ trợ và hợp tác với dự án trong giai đoạn tiếp theo.

Cảm ơn các chuyên gia, cán bộ, nhân viên dự án RENEW về những nỗ lực không mệt mỏi để dự án có được như ngày hôm nay.

Kế thừa và phát triển những thành quả đã đạt được, Dự án RENEW, với tầm nhìn 10 năm tới sẽ phấn đấu tiến gần hơn đến mục tiêu một cộng đồng an toàn và tiếp tục góp phần mở ra nhiều cơ hội tốt đẹp hơn cho người dân và vùng đất Quảng Trị.

Chúc mừng Dự án RENEW, 10 năm trưởng thành và phát triển.

Trân trọng,

Hoàng Nam,
Phó Giám đốc Sở Ngoại vụ
Điều phối viên Dự án RENEW

Chuck Searcy
Cố vấn Quốc tế
Dự án RENEW

TỔNG QUAN DỰ ÁN RENEW

Hơn hai thập niên chiến tranh từ 1954 đến 1975 đã gây ra nhiều hậu quả khốc liệt đối với con người và đất nước Việt Nam. Chiến tranh kết thúc nhưng đau thương, mất mát vẫn chưa kết thúc. Kể từ năm 1975 đến nay, hơn 100,000 người Việt Nam đã bị chết và bị thương bởi bom mìn, vật nổ sót lại sau chiến tranh.

Từng bị chia cắt bởi khu vực phi quân sự cũ, tỉnh Quảng Trị là một trong những chiến trường khốc liệt nhất trong lịch sử chiến tranh. Hiện nay, Quảng Trị có tỉ lệ ô nhiễm bom mìn cao nhất nước, hơn 80% tổng diện tích tự nhiên (tỉ lệ ô nhiễm trung bình của cả nước là 20%). Tính đến cuối tháng 12/2010, tỉnh Quảng Trị đã có 7,075 trường hợp thương vong do tai nạn bom mìn, chiếm 1,2% tổng dân số, trong đó 2,635 người bị chết. Đáng chú ý, 31% số nạn nhân là trẻ em.

hân chia bom B52

Sự cần thiết của mô hình mới

Việc giải quyết vấn đề bom mìn do hậu quả chiến tranh để lại là nhu cầu cấp bách, lâu dài, đòi hỏi nhiều nguồn lực với một cách tiếp cận mới và toàn diện, vừa đáp ứng với các tiêu chuẩn quốc tế đồng thời phù hợp với điều kiện Việt Nam cũng như tình hình thực tế ở mỗi địa phương. Năm 2000, tại một cuộc hội thảo do Phòng Đối ngoại tỉnh Quảng Trị (nay là Sở Ngoại vụ) chủ trì với sự tham gia của đại diện các tổ chức phi chính phủ quốc tế hoạt động trong lĩnh vực bom mìn và các cơ quan, ban ngành, địa phương trong tỉnh, nhiều sang kiến và cách tiếp cận mới đã được đưa ra thảo luận, bàn bạc, xem xét. Trên cơ sở kết quả của cuộc họp này, một năm sau Dự án RENEW đã ra đời, xuất phát điểm là sự hợp tác giữa Phòng Đối ngoại tỉnh Quảng Trị và Quỹ Tưởng niệm cựu binh Mỹ tại Việt Nam (VVMF).

Dự án RENEW – “Phục hồi môi trường và Khắc phục hậu quả chiến tranh” – là một mô hình quản lý lồng ghép tổng hợp đầu tiên ở Việt Nam trong lĩnh vực hành động bom mìn. Dự án bao gồm tất cả các trụ cột chính của một dự án hành động bom mìn theo tiêu chuẩn quốc tế, đó là (1) Khảo sát, đánh giá, xây dựng và vận hành cơ sở dữ liệu về bom mìn, (2) rà phá bom mìn, (3) giáo dục nguy cơ bom mìn, (4) hỗ trợ nạn nhân bom mìn và (5) hỗ trợ phát triển cộng đồng. Tất cả các trụ cột chính (chương trình) nói trên được xây dựng và triển khai lồng ghép, hỗ trợ lẫn nhau và được điều phối hợp lý bởi một Văn phòng điều phối hoạt động dưới sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo cấp tỉnh do đại diện lãnh đạo UBND tỉnh làm Trưởng Ban. Các

thành viên Ban Chỉ đạo là đại diện lãnh đạo các Sở Ngoại vụ, Y tế, Khoa học và Công nghệ, Bộ CHQS tỉnh, VP. UBND tỉnh. Tham gia Ban chỉ đạo còn có đại diện một số đối tác nước ngoài như NPA, HDI và VVMF (trước đây).

Dự án được thiết kế theo hướng bền vững, hiệu quả, chú trọng việc xây dựng năng lực cho địa phương trên cơ sở tiêu chuẩn quốc tế về hành động bom mìn.

Sứ mệnh của RENEW

Sứ mệnh của Dự án RENEW là cứu mạng sống, phòng tránh tai nạn thương tích, giảm thiểu mối đe dọa của bom mìn, vật nổ và cải thiện sinh kế cho nạn nhân bom mìn, gia đình nạn nhân, người khuyết tật và người dân trong các vùng bị ô nhiễm bom mìn.

Trước khi triển khai Dự án RENEW năm 2001, tỉ lệ thương vong do tai nạn bom mìn ở các năm trước ở mức từ 76 đến 165 người bị chết và bị thương mỗi năm. Dự án RENEW tiến hành xác định mức độ ô nhiễm, khu vực nguy hiểm nhất, đối tượng dễ bị tổn thương nhất, và triển khai áp dụng các biện pháp định lượng cải thiện tình hình.

=====
... tỉ lệ thương vong hàng năm do tai nạn bom mìn đã giảm xuống ...
=====

Trong vòng 10 năm qua, tỉ lệ tai nạn đã giảm mạnh xuống 18 vụ trung bình mỗi năm. Năm 2010, toàn tỉnh xảy ra 10 vụ tai nạn nạn nhân làm chết 3 người và làm bị thương 15 người.

Tại ba huyện là địa bàn hoạt động chính của Dự án RENEW là Hải Lăng, Triệu Phong và Cam Lộ, thương vong do bom mìn đã giảm từ 29 vụ trong năm 2001 xuống 5 vụ trong năm 2010.

Quá trình hình thành và phát triển dự án

Sau khi Phòng Đối ngoại và VVMF cùng xây dựng và thống nhất khái niệm hoạt động, tháng 8/2001 Dự án RENEW đã ra đời với đóng góp hào tâm của hai nhà tài trợ: Quý Freeman có trụ sở ở Mỹ và cựu binh Mỹ Christos Cotsakos, người từng phục vụ trong quân đội Mỹ ở tỉnh Quảng Trị (năm 1967 và 1968), sau này là một doanh nghiệp thành đạt và sáng lập viên của một số công ty công nghệ quốc tế.

Ngay từ giai đoạn khởi động, Dự án RENEW tuân theo nguyên tắc định hướng - chương trình do người Việt Nam chỉ đạo, quản lý và thực hiện với sự hỗ trợ và tư vấn của bên ngoài. Nguyên tắc đó hiện nay vẫn còn nguyên giá trị. Đây là một trong những lý do dẫn đến những thành công và uy tín mà Dự án RENEW đã đạt được theo đánh giá của nhiều người Việt Nam và người nước ngoài.

Từ một khởi đầu khiêm tốn vào năm 2001 ở huyện Triệu Phong với Chương trình giáo dục phòng tránh bom mìn với các hoạt động tuyên truyền nguy cơ bom mìn và hướng dẫn hành vi an toàn cho người dân và Chương trình hỗ trợ cho nạn nhân bom mìn, người khuyết tật. Qua các năm, với việc vận động sự hỗ trợ từ nhiều nguồn khác nhau, dự án được bổ sung thêm các đội rà phá, hủy nổ bom mìn và các chương trình phát triển cộng đồng, hỗ trợ nạn nhân với quy mô lớn hơn và dự án RENEW, với sự bổ sung này đồng nghĩa với việc dần hoàn chỉnh mô hình lồng ghép tổng hợp như định hướng ban đầu.

g tại

Tại thời điểm ra đời, để xác định những ưu tiên cần được giải quyết cũng như cách thức đáp ứng với nhu cầu của các địa phương và đối tượng dự kiến hưởng lợi, dự án RENEW đã triển khai các đợt khảo sát cơ bản (khảo sát cấp độ 1) để xác định phạm vi của vấn đề bom mìn, vật nổ ở Quảng Trị. Đây được xem là khảo sát về bom mìn đầu tiên được tiến hành ở Việt Nam. Các đội khảo sát và phân tích ghi chép vị trí của bom mìn, đánh giá mức độ hiểu biết của người dân địa phương về vấn đề bom mìn,

thống kê số nạn nhân, tìm hiểu hoàn cảnh chấn thương của họ và đặc điểm tàn tật của nạn nhân và nhu cầu bức thiết của họ, từ đó thiết kế các hoạt động can thiệp phù hợp.

Dự án đã phát triển từ một nhóm chủ chốt gồm 4 cán bộ vào năm 2001 đến nay là 80 nhân viên. Hiện tại, dự án RENEW có một đội ngũ cán bộ quản lý có kinh nghiệm, các nhân viên kỹ thuật được đào tạo bài bản theo tiêu chuẩn quốc tế (IMAS) với trang thiết bị hiện đại để xử lý bom mìn một cách an toàn, chuyên nghiệp. Tất cả cán bộ, nhân viên Dự án RENEW đều là người Quảng Trị, cùng với các nguồn lực khác tại địa phương, là nền tảng cho các mối quan hệ cộng tác chặt chẽ với chính quyền và người dân địa phương trong quá trình triển khai sứ mệnh của dự án. Việc coi trọng sử dụng nguồn lực tại chỗ của địa phương và tại cộng đồng cũng đã giúp cho Dự án RENEW triển khai các hoạt động trên phạm vi rộng với kết quả cao và chi phí thấp. Dự án hiện có hàng ngàn tình nguyện viên đến từ các tổ chức như Đoàn thanh niên, Hội phụ nữ, Hội Nông dân đã giúp đưa các hoạt động đến với các làng, bản vùng sâu, vùng xa. Đài phát thanh truyền hình Quảng Trị với chính sách hỗ trợ giảm mức giá sản xuất và thời gian phát sóng cũng đã góp phần chuyển tải nhanh chóng thông điệp giáo dục phòng tránh bom mìn đến mọi nơi trên toàn tỉnh.

Hỗ trợ từ các nhà tài trợ quốc tế và tổ chức phi chính phủ là yếu tố quan trọng trong thành công của Dự án RENEW. Dự án RENEW đã nhận được sự hỗ trợ kỹ thuật và tài chính từ VVMF (quản lý, điều phối, các hoạt động bổ trợ); Tổ chức Nhân đạo Golden West (rà phá, nghiên cứu và phát triển); Quỹ Viện trợ Nhân dân Na Uy (rà phá và xử lý bom mìn lưu động, quản lý thông tin); Trung tâm nguồn lực nạn nhân bom mìn Tromsø (chăm sóc, cấp cứu chấn thương, hỗ trợ nạn nhân); UNICEF (giáo dục phòng tránh bom mìn, khảo sát); và Viện Humpty Dumpty (cải thiện sinh kế cho người dân và hình thành nguồn lực cho các hoạt động bom mìn trong tương lai). Các đối tác này đã giúp đỡ Dự án RENEW phát triển năng lực quản lý và chuyên môn kỹ thuật để điều hành các hoạt động dự án với sự hướng dẫn và hỗ trợ của chuyên gia quốc tế trong những lĩnh vực cần thiết và khi được yêu cầu.

=====
Hỗ trợ từ các nhà tài trợ quốc tế và tổ chức phi chính phủ là yếu tố quan trọng trong thành công của Dự án RENEW. . .
=====

=====
Sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo đảm bảo dự án đi đúng định hướng, kết hợp hiệu quả nguồn nội lực và ngoại lực, đáp ứng tốt nhất nhu cầu...
=====

Sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo dự án luôn đảm bảo cho dự án đi đúng định hướng, các chương trình được điều phối nhịp nhàng, kết hợp hiệu quả các nguồn nội lực và ngoại lực, đáp ứng tốt nhất nhu cầu của địa phương.

LOẠI BỎ MỖI NGUY HIỂM – RÀ PHÁ BOM Mìn VẬT NỔ

Kể từ khi được thành lập vào năm 2001, cho đến năm 2006 dự án RENEW mới có đủ nguồn lực cần thiết để bắt đầu hoạt động rà phá bom mìn, vật nổ trong phạm vi tỉnh Quảng Trị. Trước hết là đáp ứng nhu cầu xử lý bom mìn do người dân báo cáo thông qua kênh giáo dục phòng tránh bom mìn, tiếp đến là nhu cầu sử dụng đất của người dân và chính quyền địa phương. Với nguồn tài

=====
Đội rà phá hiện trường sử dụng công nghệ cao của RENEW đã xử lý 2.857 vật liệu nổ và bàn giao 40 hecta đất cho địa phương sử dụng an toàn...
=====

trợ của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ (thông qua VVMF) và hỗ trợ kỹ thuật của Tổ chức Nhân đạo Golden West (GWHF), dự án tiến hành tuyển dụng và đào tạo nhân viên, phần lớn là những người đã hoàn thành nghĩa vụ quân sự và bắt đầu rà phá hai hiện trường ô nhiễm bom mìn ở Ái Tử và Vùng Hà sát bờ sông Thạch Hãn. Cả hai hiện trường này đều là các dự án phát triển ưu tiên của chính quyền và người dân địa phương. Ngoài việc triển khai nghiên cứu và thử nghiệm công nghệ mới trong rà phá, chỉ trọng gần 2 năm hoạt động, đội rà phá hiện trường sử dụng công nghệ cao của dự án RENEW đã xử lý 2.857 vật liệu nổ và bàn giao 40 hecta đất cho địa phương sử dụng an toàn.

Năm 2007, một văn bản thỏa thuận hợp tác được ký kết giữa Sở Ngoại vụ, VVMF và Quỹ Viện trợ Nhân dân Na-uy (NPA) được Chính phủ phê duyệt đã hiện thực hóa giai đoạn xây dựng năng lực hoàn chỉnh cho hoạt động rà phá bom mìn của dự án RENEW thông qua hỗ trợ của NPA.

Với sự hỗ trợ của NPA trong gần 3 năm qua, các đội rà phá của Dự án RENEW là những đội đầu tiên của Việt Nam được cấp chứng nhận quốc tế, đạt Cấp độ II Tiêu chuẩn Hành động Bom mìn Quốc tế (IMAS). Với tiêu chuẩn này, các đội rà phá của RENEW giờ đây hoạt động độc lập dưới sự quản lý của phía Việt Nam mà không cần hỗ trợ kỹ thuật thường xuyên từ bên ngoài. Chuyên gia NPA chỉ tham gia vào giám sát, kiểm tra chất lượng định kỳ và nâng cao kỹ thuật khi có yêu cầu.

Vào thời điểm hiện tại, sau khi GWHF và VVMF kết thúc hoạt động tại Việt Nam, dưới Dự án RENEW đang vận hành bốn đội đa chức năng gồm 02 đội rà phá lưu động (EOD), 01 đội rà phá hiện trường cố định, và 01 đội Hỗ trợ cộng đồng hoạt động trên địa bàn ba huyện Cam Lộ, Triệu Phong và Hải Lăng.

Trong 3 năm qua, các đội rà phá cố định và lưu động của dự án đã phá hủy an toàn 6,260 quả bom mìn, vật nổ các loại tìm thấy ở nhà, vườn, ruộng lúa của người dân. Dự án cũng đã bàn giao tiếp 9 hiện trường rà phá được làm sạch bom mìn tổng cộng 100,728 m² để địa phương xây trường học, mẫu giáo và nhà sinh hoạt cộng đồng. 14 hiện trường có nghi ngờ nhiễm bom bi cũng đã được khảo sát và vẽ bản đồ phục vụ cho việc rà phá sau này.

NPA và Dự án RENEW hiện đang áp dụng việc cải tiến trong công nghệ và phương pháp rà phá bom mìn nhanh hơn, có hiệu quả hơn – làm cho đất đai *an toàn* để sử dụng bình thường – và mất ít chi phí hơn.

Hiện tại dự án đang thử nghiệm một cách tiếp cận mới để giải phóng đất đai ở huyện Triệu Phong. Trọng tâm là xử lý bom bi, nguyên nhân dẫn đến gần 40% tổng số thương vong tại tỉnh Quảng Trị.

*ng nguy
i đưa ra*

Cách tiếp cận mới được gọi là “phương pháp giải phóng đất đai” được xây dựng từ việc phân tích dữ liệu ném bom của không lực Hoa Kỳ, các báo cáo tai nạn và nạn nhân bom mìn, báo cáo trước rà phá và các nhiệm vụ EOD, phỏng vấn với người dân địa phương, cựu chiến binh hoặc các đối tượng có liên quan. Dựa trên thông tin trích xuất từ khảo sát sơ bộ này, bước tiếp theo là triển khai Khảo sát kỹ thuật sử dụng phương pháp tạo lập bản đồ xác định khu vực nguy hiểm có bom bi. Việc xác định các khu vực ô nhiễm bom bi đã biết sẽ cho phép giảm nhẹ một cách chính xác mỗi nguy hiểm trước mắt hơn là tiếp tục cách tiếp cận cũ là dò tìm trên toàn bộ diện tích đất được yêu cầu mà có thể việc làm này là không cần thiết.

=====
Xác định vấn đề...sẽ cho phép sử dụng thời gian và nguồn lực một cách hiệu quả...
=====

Một khi khảo sát các điểm ném bom bi chỉ ra chính xác và thống kê số lượng vấn đề, một hình đa giác sẽ xác định trên bản đồ Khu vực Nguy hiểm Xác định (DHA) – về mặt bản chất là một “dấu vết” – để từ đó đưa ra các quyết định rà phá.

Mật độ dân số đông của Việt Nam cùng với nhu cầu bức bách cần sử dụng tối đa nguồn lực đất đai hiện có là những thách thức có thể được giải quyết thông qua cách tiếp cận này. Xác định vấn đề thông qua khu vực nguy hiểm xác định sẽ cho phép sử dụng thời gian và nguồn lực một cách hiệu quả trong trong giải quyết vấn đề bom mìn ngày nay.

Việc thử nghiệm đã được triển khai từ đầu năm 2011, và kết quả sẽ được đánh giá vào cuối năm này.

GIÁO DỤC RỦI RO, MẠNG LƯỚI CỘNG ĐỒNG: BẢO ĐẢM AN TOÀN CHO NGƯỜI DÂN

Khi Tổng thống Clinton đến thăm Việt Nam vào năm 2000 và gặp bốn cậu bé từ tỉnh Quảng Trị bị tàn tật vì tai nạn bom mìn, ông thực sự xúc động. Ông nói với các nạn nhân nhỏ tuổi và toàn thể đại biểu có mặt tại buổi trưng bày hoạt động giải quyết hậu quả bom mìn tại Hà Nội, “Hoa Kỳ sẽ giúp đỡ Việt Nam rà phá đến quả bom mìn cuối cùng, cho dù có mất bao lâu đi nữa.”

Dự án RENEW tiếp tục hàng ngày rà phá bom bi, mìn, và các loại vật nổ khác, nỗ lực hướng đến mục tiêu làm cho Việt Nam an toàn.

Tuy nhiên, việc rà phá quả bom mìn cuối cùng có thể không bao giờ thực hiện được – thậm chí trong hàng chục năm tới. Người ta vẫn phát hiện ra bom mìn từ thế chiến thứ I và thứ II ở các nước châu Âu. Điều quan trọng cho thế hệ ngày hôm nay là *làm cho tỉnh Quảng Trị an toàn*, thậm chí trong khi việc rà phá và xử lý bom mìn, vật nổ vẫn tiếp tục trong những năm sắp tới.

Đó chính là lý do tại sao giáo dục phòng tránh bom mìn là rất quan trọng. Giáo dục phòng tránh bom mìn giúp cho người lớn và trẻ em có hành vi

an toàn khi phải sống với mối đe dọa của vật liệu chưa nổ.

Dự án RENEW đã bổ sung thêm một yếu tố khác cho nỗ lực đó, có sự tham gia của toàn thể cộng đồng trong việc xác định mối đe dọa và báo cáo mối đe dọa một cách chính xác và kịp thời. Trong vòng 72 tiếng đồng hồ, các đội rà phá bom mìn lưu động sẽ đáp ứng ngay lập tức các báo cáo bom mìn của cộng đồng. Mạng lưới Báo cáo Cộng đồng đã trở thành một hợp phần quan trọng của chương trình giáo dục phòng tránh bom mìn, và giờ đây là một yếu tố thiết yếu của các đội xử lý bom mìn lưu động để lập kế hoạch hàng ngày và hàng tuần.

Hiện nay có 105 cộng tác viên là Đoàn viên thanh niên có nhiệm vụ chuyển tải thông điệp an toàn và hướng dẫn hành vi an toàn ở cơ sở. Họ nhận được sự hỗ trợ từ các trường thôn, cũng là thành viên của mạng lưới báo cáo cộng đồng. Họ khuyến khích thành viên của cộng đồng tham gia đầy đủ và báo cáo thông tin thiết yếu đến đội rà phá bom mìn lưu động. Trong sáu tháng đầu năm 2011, mạng lưới báo cáo cộng đồng tiếp nhận và chuyển giao 153 thông tin cho đội rà phá bom mìn lưu động để xử lý, tăng 183% so với cùng kỳ năm 2010.

Nỗ lực ban đầu của RENEW ở huyện Triệu Phong vào năm 2001 gồm một loạt các hoạt động do Đoàn thành niên là đối tác chính của dự án tổ chức

và thực hiện. Các tình nguyện viên Đoàn thanh niên triển khai các hoạt động tại cộng đồng thông qua các hoạt động như họp dân, sinh hoạt ở lớp học, ngoại khóa, diễn hành, cắm trại cho học sinh và tổ chức nhóm thiếu nhi biểu diễn văn nghệ với chủ đề an toàn và nhận thức về hiểm họa bom mìn. Hoạt động này, sau đó được nhân rộng ra các huyện Hải Lăng và Cam Lộ.

**các em
náo
i nạn.**

Trong khuôn khổ hợp tác với Đài Phát thanh và Truyền hình tỉnh, Dự án RENEW sản xuất các chương trình phát sóng thông điệp an toàn về bom mìn đến hầu hết người dân trong toàn tỉnh. Đài PTTH cũng phát sóng chương trình giáo dục phòng tránh bom mìn bằng tiếng Paco và Vân kiều cho đồng bào thiểu số.

Tầm ảnh hưởng của đài truyền hình, báo chí và các phương tiện truyền thông khác đã vượt qua vùng hoạt động của Dự án RENEW lan ra toàn tỉnh. Các đợt khảo sát cho thấy 81% dân số toàn tỉnh Quảng Trị biết rõ bom mìn là nguy hiểm và họ biết làm gì để đảm bảo an toàn cho gia đình của mình. Trong một thời gian dài, các thông điệp an toàn về bom mìn do dự án RENEW và QTV phối hợp sản xuất đã được VTV1 sử dụng và phát sóng trên toàn quốc.

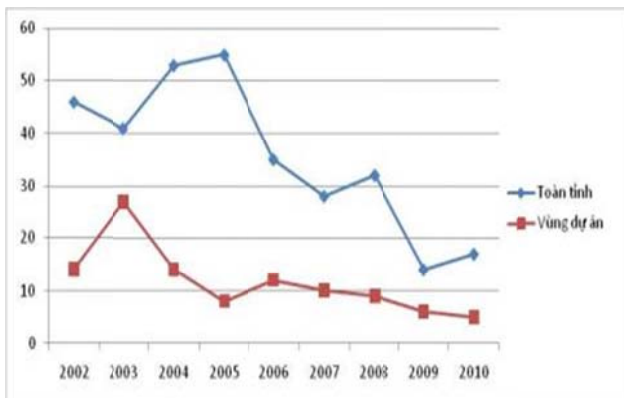
=====
Hiện nay có ít hơn 2% người dân tỉnh Quảng Trị không biết đến "hành vi an toàn" để phòng tránh tai nạn bom mìn . . .
 =====

Tờ rơi, truyện tranh trẻ em và các ấn phẩm khác cũng được sử dụng rộng rãi để tuyên truyền thông điệp giáo dục phòng tránh bom mìn. RENEW đã tài trợ các cuộc thi vẽ về bom mìn cho trẻ em cho 20.000 học sinh tiểu học trên địa bàn tỉnh. Các em thể hiện sự hiểu biết của mình về bom mìn, và chia sẻ thông điệp về mỗi nguy hiểm bom mìn và các phòng tránh tai nạn thương tích.

**áo dục
i của các**

Số liệu khảo sát RENEW cho thấy mức độ *không hiểu biết* về nguy cơ bom mìn giảm từ 22% xuống còn 3,6% giữa năm 2002 và năm 2010, và số người nói không nhìn thấy bảng cảnh báo hoặc thông điệp an toàn cũng giảm. Hiện nay có ít hơn 2% người dân tỉnh Quảng Trị không biết đến "hành vi an toàn" để phòng tránh tai nạn bom mìn hoặc không biết phải làm gì khi gặp bom mìn, vật nổ.

**ng dự án
nh giai**

Kết quả là đã giảm thiểu đáng kể tai nạn, thương tích và tử vong trong vòng 10 năm ở các vùng dự án RENEW hoạt động và trên phạm vi toàn tỉnh.

KHÔI PHỤC HY VỌNG THÔNG QUA PHỤC HỒI VÀ TẠO CƠ HỘI PHÁT TRIỂN

Khi Dự án RENEW được triển khai vào năm 2001, đã có gần 7.000 người lớn và trẻ em bị chết hoặc bị thương và bị tàn phế suốt đời do bom mìn, vật nổ.

Huyện Triệu Phong có số nạn nhân cao nhất, 1.270 người bị chết và bị thương và có gần 800 nạn nhân cần sự hỗ trợ y tế và phục hồi chức năng hay hỗ trợ tạo thu nhập vì bị tàn tật và rất nghèo.

Nỗ lực ban đầu của Dự án RENEW ở huyện Triệu Phong được ưu tiên dành cho các gia đình người khuyết tật, nhiều người trong số họ là phụ nữ lao động chính của gia đình.

Tạo thu nhập

Cùng với Hội Nông dân và Hội Phụ nữ, Dự án RENEW triển khai các chương trình phát triển kinh tế thông qua hỗ trợ vốn tín dụng xoay vòng cho các hộ gia đình nạn nhân mua trâu, bò giống để chăn nuôi và giới thiệu chương trình trồng cỏ năng suất cao cho thức ăn gia súc. Ban đầu có 80 hộ gia đình thụ hưởng chương trình này.

Nỗ lực này sau đó mở rộng sang huyện Hải Lăng, là địa phương có 1.082 người bị chết hoặc bị thương kể từ chiến tranh kết thúc và 566 gia đình nạn nhân cần sự hỗ trợ. Ở Hải Lăng 125 hộ gia đình tham gia chương trình. Ở huyện Triệu Phong, hiện nay số hộ tham gia lên đến 100 hộ. Trong những năm gần đây ở huyện Cam Lộ, với gần 500 gia đình nạn nhân bom mìn cũng đã tham gia chương trình.

UBND huyện Hải Lăng yêu cầu giúp đỡ mở rộng xưởng đào tạo nghề nhỏ mà họ đã thiết lập cho 25 người mù, cũng là nạn nhân bom mìn. Sau khi được dự án hỗ trợ nhà xưởng và thiết bị, năng suất sản xuất tấm tre, chổi đót và các hạng mục khác được mở rộng, các thành viên của Hội Người Mù huyện Hải Lăng đã có cơ sở làm việc kang trang với một chương trình hỗ trợ nghề hợp lý cùng các trang thiết bị với thu nhập tương đối ổn định.

Sứ mệnh của Năm

Đàn ông ở
ng nấm

Một trong những chương trình sáng tạo nhất của Dự án RENEW, thông qua mối quan hệ hợp tác với Viện Humpty Dumpty (HDI) ở New York, là sáng kiến "Sứ mệnh của Năm". Xuất phát từ một hợp phần dự án tạo thu nhập cho các hộ nạn nhân bom mìn trồng nấm nâng cao thu nhập, HDI và dự án RENEW nhìn thấy tiềm năng của một chương trình mở rộng đem lại lợi ích không những cho hộ gia đình nạn nhân mà còn cho phát triển nông nghiệp và kinh tế bền vững ở Quảng Trị.

Với sự giúp đỡ của HDI và sự hợp tác của chính quyền tỉnh Quảng Trị, dự án RENEW hiện nay đã bắt đầu xây dựng trung tâm sản xuất và chế biến nấm hàng hóa, chọn lựa các hộ gia đình tham gia

chương trình trồng nấm hữu cơ chất lượng cao. Các gia đình tham gia chương trình sẽ được hỗ trợ ban đầu và hỗ trợ kỹ thuật, thương hiệu sản phẩm, thị trường tiêu thụ trong nước (và xuất khẩu trong tương lai) để tạo ra thu nhập cần thiết. Sản phẩm nấm của họ sẽ được thu mua với giá bảo đảm bởi vì chúng sẽ đáp ứng chỉ tiêu chứng nhận chất lượng. Dự kiến sẽ có khoảng 1000 hộ gia đình hưởng lợi trực tiếp từ chương trình này.

Chương trình Sứ mệnh của Năm đã thống nhất các bước ban đầu của một chiến lược nghiên cứu thị trường, đăng ký chất lượng GAP, đăng ký nhãn hiệu hàng hóa ở Việt Nam và trên thế giới:

NAMUS là nhãn hiệu bao hàm các yếu tố nấm, Việt Nam và Mỹ và vào một ngày trong tương lai NAMUS sẽ có mặt trên kệ hàng trong các siêu thị.

Nâng cao năng lực y tế

**g cấp
động vật.**

Sau một vụ tai nạn do bom mìn, vật nổ, giờ đồng hồ đầu tiên là quan trọng nhất để cứu mạng sống, cứu sống các bộ phận bị thương của nạn nhân. Hai đối tác của RENEW, Tổ chức Trauma Care (TCF) và Trung tâm Y tế Tromsø (TMC) ở Nauy, đã có những đóng góp về tài chính và nguồn lực quan trọng để nâng cao năng lực của tỉnh Quảng Trị nhằm đáp ứng các trường hợp cấp cứu khẩn cấp. Đóng góp này bao gồm cả đào tạo theo tiêu chuẩn quốc tế trong cấp cứu chấn thương.

Kết quả của chương trình này là một đội ngũ giảng viên 21 người được chính các giáo sư, bác sỹ của Nauy đào tạo để trở thành giảng viên tại chỗ, 2.300 bác sỹ, y tá, kỹ thuật viên và nhân viên y tế thôn bản được đào tạo về các kỹ năng cứu sinh và điều trị

chấn thương. Các chấn thương do nổ bom mìn yêu cầu kỹ năng đặc biệt do nạn nhân thường mất nhiều máu, bị dập nát mô và hầu hết đe dọa đến tính mạng. Quá trình đào tạo này được tổ chức ở 5 trong số 10 huyện, thị xã của Quảng Trị.

Trong khuôn khổ chương trình, Dự án đã cấp phát 133 túi y tế di động chứa 45 dụng cụ cho các trạm y tế ở 7 trong tổng số 10 huyện, thị xã của tỉnh. Các dụng cụ sơ cứu ban đầu cũng được cung cấp cho 538 nhân viên y tế ở 4 huyện và các bệnh viện huyện và tỉnh.

Các thiết bị phẫu thuật mới dành cho bệnh viện Vĩnh Linh, Hướng Hóa, Đakrông, Triệu Hải và Hải Lăng sẽ nâng cao chất lượng chăm sóc bệnh nhân bị thương tích.

Cung cấp chân tay giả cho người khuyết tật

Khoa Phục hồi chức năng Bệnh viện Đa khoa tỉnh Quảng Trị là một đối tác khác của RENEW. Dự án RENEW đã cung cấp thiết bị cho Xưởng Chính hình của bệnh viện gồm máy mài phay, máy nén khí, máy hút chân không, cưa đứng và khoan để sản xuất chân tay giả. Kể từ khi hợp tác vào năm 2004, xưởng đã cung cấp chân, tay giả và các thiết bị chỉnh hình khác cho 463 người khuyết tật.

Trong năm 2008, Dự án RENEW triển khai chương trình phục hồi chức năng lưu động để cung cấp dịch vụ cho người khuyết tật ở vùng sâu, vùng núi của tỉnh, hầu hết họ chưa được tiếp cận loại hình dịch vụ này. Đội ngũ bác sỹ và nhân viên kỹ thuật đi đến các vùng xa xôi bằng xe ô tô

1 giả tại

có trang bị máy móc và dụng cụ cần thiết để thực hiện khám tại chỗ, điều chỉnh các dụng cụ chỉnh hình và hỗ trợ tập huấn giúp trẻ em và người lớn gặp khó khăn trong đi lại sử dụng có hiệu quả chân tay giả được cấp.

Ông Hồ Xay, một nạn nhân bom mìn bị cụt chân cách đây hơn 40 năm chưa bao giờ có đủ tiền hoặc thời gian để đi từ huyện Hướng Hóa đến Đông Hà để làm chân giả. Trong nhiều năm ông phải khập khiễng trên chiếc nạng gỗ. Đội phục hồi chức năng lưu động RENEW đến tận bản của ông, khám, đo kích cỡ chân cụt để làm chân giả, và trở lại xưởng ở Đông Hà để sản xuất chân giả. 10 ngày sau, họ quay trở lại bản của Hồ Xay và trao cho ông một chiếc chân giả mới. Sau một thời gian tập luyện, ông đã có thể đi lại dễ dàng mà không cần đến chiếc nạng gỗ lần đầu tiên sau gần 40 năm.

1 sau 40

=====
480 nạn nhân và 275 người đã được cấp dụng cụ chỉnh hình...
=====

Từ tháng 3 năm 2008 đến tháng 6 năm 2011, chương trình đã khám cho 480 nạn nhân ở huyện Hướng Hóa và Đakrông và 275 người đã được cấp dụng cụ chỉnh hình.

Hỗ trợ phẫu thuật

Can thiệp giải phẫu có lúc cần thiết, đặc biệt đối với các thương tích do tai nạn và đôi khi cho các bệnh nhân phẫu thuật chỉnh hình. Dự án RENEW bên cạnh hỗ trợ nâng cao năng lực nhân viên tại bệnh viện huyện còn tiến hành cung cấp trang thiết bị cho phép thực hiện các cuộc phẫu thuật tại tuyến huyện trong các trường hợp nghiêm trọng.

Bệnh viện huyện Vĩnh Linh giờ đã có phòng mổ riêng với toàn bộ thiết bị phẫu thuật do Dự án RENEW cung cấp. Cho đến nay phòng mổ này đã xử lý 251 bệnh nhân. Trong năm 2010 bệnh viện đã tiếp nhận 2.576 bệnh nhân thương tích, trong sáu tháng đầu năm 2011 là 779 bệnh nhân. Bệnh viện huyện Hướng Hóa, Đakrông và Hải Lăng cũng được nâng cấp với thiết bị phẫu thuật đã được sử dụng để điều trị 708 bệnh nhân.

Hỗ trợ trường y tế và nghiên cứu

Dự án RENEW hỗ trợ Trường Trung cấp Y tế Quảng Trị thiết lập trang thiết bị đào tạo và nâng cấp giáo trình, tạo ra các cơ hội học tập và phát triển nghề nghiệp cho hơn 200 sinh viên.

Năm 2009 Dự án RENEW phối hợp với Sở Y tế tỉnh và Trung tâm Y tế Tromsøe (TMC) ở Na Uy để triển khai dự án nghiên cứu thuốc ở cấp tỉnh lần đầu tiên. Nghiên cứu tập trung vào việc sử dụng Ketamine làm phương án thay thế morphine trong các tình huống y tế khẩn cấp và các ca chấn thương. Kết quả có thể quan trọng không những cho các ca cấp cứu liên quan tai nạn bom

1 t

u

mìn và còn cả tai nạn giao thông và tai nạn tại công trường xây dựng. Sự phối hợp giữa Dự án RENEW, Sở Y tế, và TMC đã đạt được kết quả.

Công trình nghiên cứu được trình bày và bảo vệ thành công tại hội đồng nghiệm thu công trình khoa học Bộ Y tế tại Hà Nội vào tháng 6/2011 và tháng 7/2011 Bộ Y tế đã có quyết định cho phép áp dụng rộng rãi phát hiện của nghiên cứu tại Quảng Trị.

PHÁT TRIỂN CỘNG ĐỒNG SAU KHI RÀ PHÁ

Một trong những kết quả quan trọng của việc làm sạch bom mìn và làm cho đất an toàn để sử dụng là trường học, bệnh xá, nhà sinh hoạt cộng đồng và các công trình phúc lợi khác có thể được xây dựng nhằm phục vụ cộng đồng.

Dự án RENEW cùng với nguồn tài trợ của các cựu binh và nhà tài trợ khác đã giúp xây dựng hoặc cải tạo một số công trình ở tỉnh Quảng Trị cho học sinh và người dân. Bắt đầu với việc xây dựng thư viện công cộng ở thị xã Quảng Trị năm 2004, Dự án RENEW kể từ đó đã xây dựng một thư viện khác ở huyện Đakrông, cải tạo, nâng cấp và xây dựng mới một trường tiểu học ở huyện Triệu Phong.

**u An
kiện cho
theo ca.**

**viện cho
ồng bảo
tiếp cận**

CƠ SỞ DỮ LIỆU HỖ TRỢ ĐIỀU PHỐI VÀ LẬP KẾ HOẠCH CHIẾN LƯỢC.

Khi Dự án RENEW bắt đầu công việc vào năm 2001, hầu như chưa có thông tin chính thức về tác động của bom mìn, vật nổ đối với người dân, các tổ chức và các vấn đề kinh tế - xã hội. Có rất ít dữ liệu về các vị trí của bom mìn, vật nổ và mức độ ô nhiễm.

Dự án RENEW là tổ chức đầu tiên ở Việt Nam triển khai nhiều đợt khảo sát đánh giá mức độ nghiêm trọng của bom mìn và tác động của nó đối với người dân, cũng như thống kê chi tiết về số nạn nhân, hoàn cảnh xảy ra tai nạn và nhu cầu bức thiết hiện nay của họ. Báo cáo khảo sát và dữ liệu mở rộng của dự án được chia sẻ cho cơ quan chính quyền, các dự án bom mìn nhân đạo và các tổ chức phi chính phủ để sử dụng phục vụ cho phân tích, đánh giá và lập kế hoạch. Chính quyền tỉnh Quảng Trị đã sớm có quyết định xem thông tin có giá trị này là tài sản chung để cho các đối tượng có nhu cầu sử dụng tiếp cận nguồn thông tin tin cậy và khá toàn diện này về tình hình bom mìn ở Quảng Trị.

**Đang vấn
đề, vật nổ
ở.**

Các khảo sát đáng chú ý mà RENEW và các đối tác đã thực hiện trong 10 năm qua là: Khảo sát Đánh giá Sơ bộ tác động của bom mìn ở huyện Triệu Phong (2002); Khảo sát về nghề Rà tìm phế liệu ở 3 tỉnh miền Trung, Quảng Bình, Quảng Trị và TT Huế (2008); và Khảo sát Nạn nhân bom mìn toàn tỉnh và Nhận thức - Thái độ - Hành vi đối với bom mìn sau chiến tranh (phiên bản 2002, 2006, 2010).

Dự án RENEW hiện nay có cơ sở dữ liệu cơ bản về bom mìn tương đối đầy đủ và dễ tiếp cận. Hệ thống này đang ngày càng được hoàn thiện và chuẩn hóa theo tiêu chuẩn quốc tế với sự hỗ trợ kỹ thuật của NPA và cùng với việc thực hiện hệ thống quản lý thông tin TechBase đa chức năng, cán bộ của các hợp phần dự án hiện nay có thông tin cập nhật đầy đủ, chính xác về hoạt động dự án và đánh giá tiến độ công việc.

=====
Các hợp phần dự án hiện nay có thông tin cập nhật đầy đủ, chính xác về hoạt động và đánh giá tiến độ.
=====

Ngoài ra, RENEW cũng đã tổng hợp một số thông tin quan trọng khác và xây dựng thành một hệ thống tài liệu và ấn phẩm phân bố rộng rãi cho các đối tượng liên quan trong hoạt động bom mìn.

TRUNG TÂM TRƯNG BÀY HOẠT ĐỘNG BOM Mìn NHÂN ĐẠO QUẢNG TRỊ

Cuộc chiến khốc liệt không những đã tàn phá nặng nề tỉnh Quảng Trị trong suốt thời gian chiến tranh mà còn để lại những hậu quả nghiêm trọng đối với người dân nghèo khổ và mảnh đất căn cổ này những năm sau hòa bình. Trong đó, hậu quả bom mìn không những nghiêm trọng mà còn dai dẳng đeo bám người dân và mảnh đất này.

Ngay sau khi kết thúc chiến tranh, quân đội, chính quyền và nhân dân địa phương đã tiến hành ngay các chiến dịch rà phá bom mìn để phục vụ tái thiết. Nhiều bom mìn đã được tháo gỡ, nhiều diện tích đất đai đã được làm sạch để đưa vào kênh tác, tái định cư cho nhân dân. Tuy nhiên, rất nhiều hy sinh mất mát về người cũng đã xảy ra nhưng thông tin lưu giữ hầu như còn rất ít nên khó có thể hình dung được sự trầm trọng của vấn đề bom mìn cũng như những nỗ lực, kể cả hy sinh để rà phá bom mìn trong giai đoạn này.

Kể từ năm 1996, bằng những nỗ lực vận động của mình, Quảng Trị bắt đầu tiếp nhận viện trợ quốc tế, hợp tác với các tổ chức PCP triển khai các hoạt động giải quyết hậu quả bom mìn. Các hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn cũng đã góp phần quan trọng trong việc thúc đẩy sự quan tâm của các cơ quan trung ương và cộng đồng quốc tế đối với những vấn đề nhân đạo do hậu quả bom mìn sau chiến tranh gây ra và có những hỗ trợ thiết thực về chính sách và các chương trình, dự án đối với Việt Nam nói chung và Quảng Trị nói riêng.

Sau 10 năm hoặc lâu hơn nữa, ký ức về chiến tranh vẫn là mối quan tâm của các thế hệ lớn tuổi, của khách du lịch nước trong và ngoài nước. Trong tương lai, thế hệ trẻ sinh ra sau chiến tranh, đặc biệt là con cái của các cựu binh sẽ tiếp tục quan tâm nhiều đến những gì mà thế hệ trước đã trải qua.

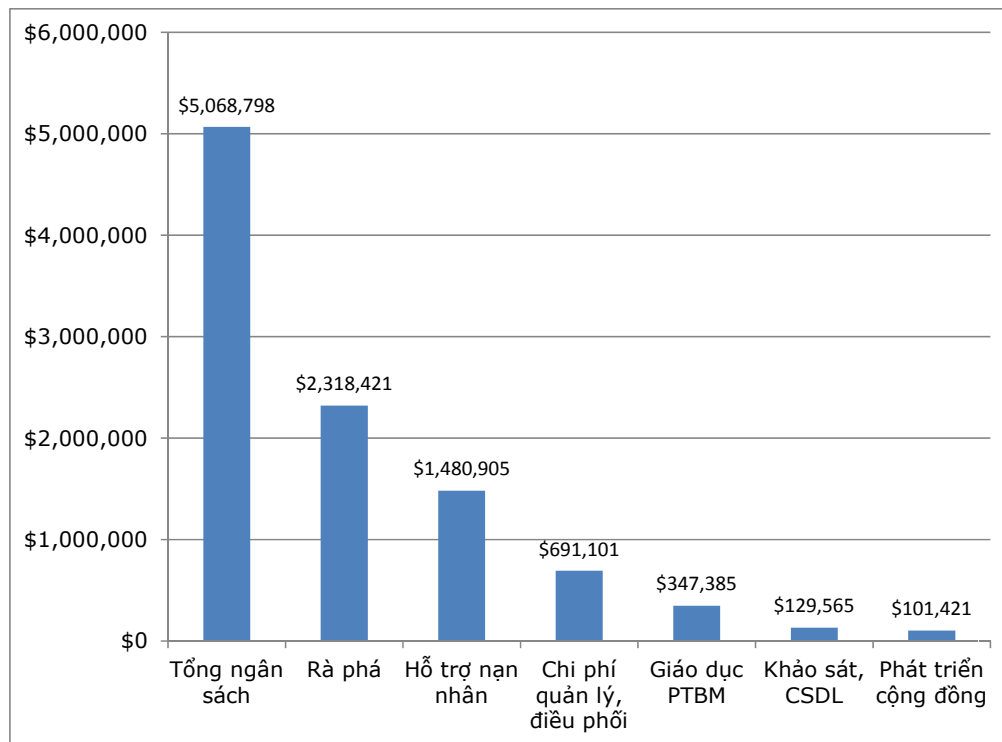
Trung tâm trưng bày hoạt động bom mìn nhân đạo ra đời nhằm cố gắng cung cấp hình ảnh trung thực nhất trong điều kiện có thể về những gì đã xảy ra nơi đây trong chiến tranh và những năm dài sau chiến tranh trên mảnh đất bị ô nhiễm bom mìn nặng nhất Việt Nam này.

Đến với trung tâm, khách tham quan sẽ được tìm hiểu thêm về sự khốc liệt của cuộc chiến tranh, về ảnh hưởng và tác hại của bom mìn sau chiến tranh, về nỗ lực vượt qua mất mát, thương tật, đói nghèo của người dân cũng như cố gắng của chính quyền, nhân dân và các tổ chức quốc tế đáp lại thách thức này.

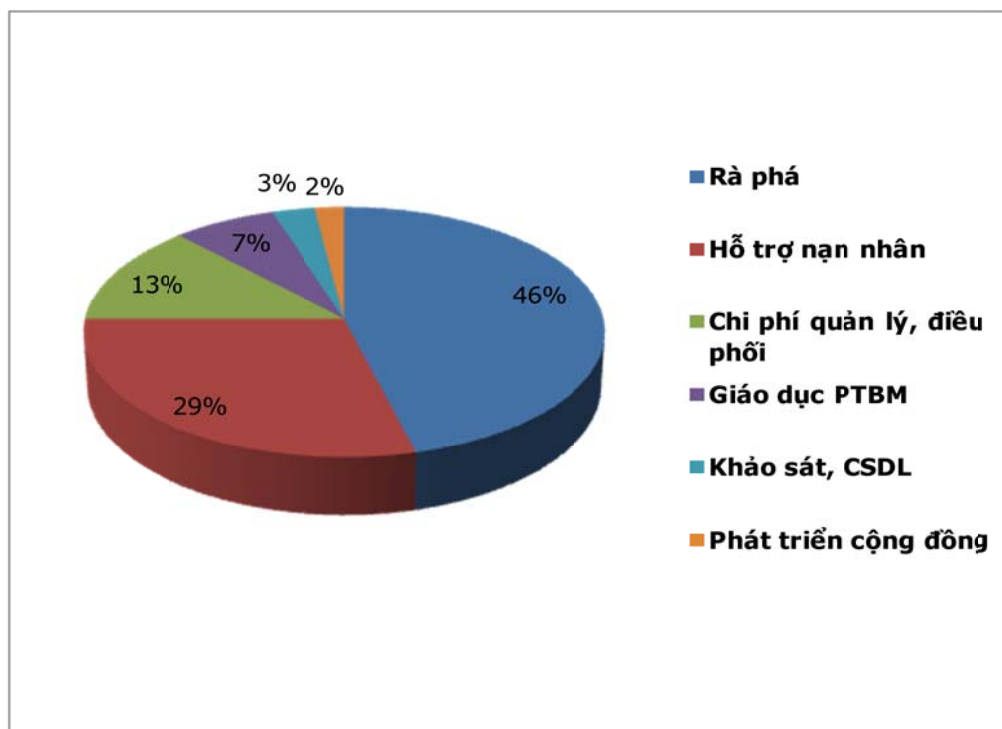
Đến với trung tâm, khách tham quan sẽ có cơ hội để hiểu rõ thêm về cái giá của chiến tranh và giá trị của hòa bình, sự vươn lên của Đất và Người Quảng Trị trong công cuộc tái thiết. Và đây có thể là một ví dụ cụ thể của hòa giải và hiểu biết giữa các dân tộc và quốc gia từng đối nghịch với nhau, nay trở thành đối tác của nhau, cùng gác lại quá khứ và hướng đến một tương lai tốt đẹp hơn .

Chúng tôi chân thành cảm ơn Sally và Steve và các đồng nghiệp ở Tổ chức Chino Cienega đã tài trợ kinh phí để thành lập và vận hành trong năm đầu tiên Trung tâm trưng bày hoạt động khắc phục hậu quả bom mìn. Xin cảm ơn Quỹ Viện trợ Nhân dân Na Uy và Trung tâm nguồn lực nạn nhân bom mìn Tromsø đã hỗ trợ một phần kinh phí, cảm ơn UBND tỉnh Quảng Trị đã đóng góp bằng giá trị tài sản cho việc xây dựng trung tâm và cảm ơn các tổ chức, cá nhân đã đóng góp tư liệu, hình ảnh, hiện vật để hoàn chỉnh nội dung trưng bày.

NGÂN SÁCH GIẢI NGÂN VÀ PHÂN BỐ GIAI ĐOẠN 2001-2011

Biểu đồ 1: Ngân sách giải ngân

Biểu đồ 2: Ngân sách phân bổ

TƯƠNG LAI

Mối đe dọa từ bom bi, mìn và các loại vật nổ khác ở Quảng Trị vẫn còn nghiêm trọng. Khi tai nạn vẫn còn xảy ra thậm chí hiện nay, như gần đây nhất vào ngày 22/7 một người đàn ông 31 tuổi bị chết trong khi tìm kiếm phế liệu ở huyện Cam Lộ, để lại vợ và 2 con, một cháu 12 tuổi và cháu kia 5 tuổi –điều này nhắc nhở chúng tôi rằng vẫn còn nhiều việc phải làm.

Nhân viên Dự án RENEW, với sự hỗ trợ của chính quyền và cộng đồng nơi chúng tôi làm việc và sự hợp tác với các tổ chức bom mìn khác, đã đạt được bước tiến trong rà phá bom mìn, giảm tai nạn và thương vong, và tạo ra hy vọng cho tương lai tốt đẹp cho người dân Quảng Trị.

Chúng tôi tự hào về thành quả của mình. Chúng tôi sẽ tiếp tục vì công việc vẫn chưa hoàn thành.

Mục tiêu của chúng tôi là *làm cho tỉnh Quảng Trị an toàn và góp phần cải thiện sinh kế của các gia đình nạn nhân, người khuyết tật*

Cùng với các đối tác và tổ chức chủ chốt, chúng tôi tin rằng chúng tôi có thể làm được điều đó.

Chúng tôi có thể làm được với hỗ trợ tài chính và kỹ thuật từ các chính phủ, các tổ chức quốc tế, các tổ chức và cá nhân. Chúng tôi có thể làm được với sự hợp tác và hỗ trợ tiếp tục từ Chính phủ Việt Nam, Chính quyền tỉnh Quảng Trị, Quân đội, người dân. Cùng với các gia đình có con cái đang trưởng thành, những ông bố, bà mẹ là lao động chính trong gia đình đang nỗ lực làm việc để đem lại cuộc sống tốt hơn cho con cái.

Tất cả đều quan trọng đối với nỗ lực *làm cho Quảng Trị an toàn và những người bị thiệt thòi có cuộc sống tốt đẹp hơn.*

Chúng tôi hy vọng bạn sẽ tham gia cùng với chúng tôi với sự khích lệ, hỗ trợ và các nguồn lực tài chính cần thiết để tiếp tục triển khai công việc này.

Dự án RENEW sẵn sàng tiến về phía trước, để làm cho 10 năm tới có ý nghĩa hơn, thành công hơn và tích cực hơn trên cơ sở kế thừa và phát triển những thành tựu đã đạt được trong 10 năm qua.

Đối với tất cả các bạn, người ủng hộ, nhà tài trợ và đồng nghiệp trong lĩnh vực bom mìn, và đối với Chính quyền và nhân dân tỉnh Quảng Trị, chúng tôi muốn nói cảm ơn chân thành vì đã cùng chúng tôi đáp ứng thách thức này.